

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **J. M.**, zast. **L. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2015, č. j. MPSV-UM/3851/15/4S-KHK, ve věci příspěvku na péči, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2015, č. j. MPSV-UM/3851/15/4S-KHK a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 20. 1. 2015, č. j. 808/2015/NME, se z r u š u j í a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 4. 2015 bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 20. 1. 2015, č. j. 808/2015/NME, které bylo jako správné potvrzeno. Tímto rozhodnutím byl žalobci zamítnut návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči s tím, že příspěvek na péči bude nadále poskytován v původní výši 8 000 Kč měsíčně, neboť vzhledem k jeho zdravotnímu stavu potřeboval pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupni závislosti podle § 8 odst. 2 písm. c) zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen „ZSS“), III. stupeň závislosti – těžká závislost, a pomoc byla poskytována v souladu s § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách.

V odůvodnění rozhodnutí ze dne 7. 4. 2015 žalovaný ocitoval relevantní právní úpravu příspěvku na péči, výsledek sociálního šetření ze dne 13. 11. 2014, učiněné závěry prvoinstančního rozhodnutí a dále v rámci odvolacího řízení doplňující sociální šetření provedené odvolacím orgánem dne 20. 2. 2015, vypracovaný posudek posudkové komise MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 23. 3. 2015 (dále jen „posudková komise“ nebo „PK“), která přezkoumávala posouzení stupně závislosti žalobce podle ZSS a závěry, k nimž žalovaný sám dospěl. Podle uvedeného posudku žalobce nebyl schopen zvládat 8 základních životních potřeb: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost (ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 ZSS), což odpovídá stupni závislosti III (těžká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. c) ZSS. Žalovaný proto prvoinstanční rozhodnutí jako správné potvrdil.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce prostřednictvím své zástupkyně (matky) včas podanou žalobou, kterou k výzvě soudu dále doplnil a domáhal se jeho přezkoumání. Uvedl, že trpí svalovou atrofií a obcesentní poruchou, má operovaná obě kolena po častých pádech na zem. Veškeré životní potřeby musí dělat s pomocí další osoby. Namítá, že posudková komise MPSV, která vypracovala posudek o jeho zdravotním stavu pro účely odvolacího řízení, dospěla ke stejnému závěru jako lékařská posudková služba Okresní správy sociálního zabezpečení Náchod, a to, že žalobce není schopen zvládat 8 základních životních potřeb. PK učinila svůj posudkový závěr v nepřítomnosti žalobce, čímž si nemohla učinit odpovídající představu o jeho zdravotním postižení. Žalobce byl pouze vyrozuměn o tom, že posouzení jeho zdravotního stavu bude provedeno bez jeho účasti. S takovým postupem žalobce nesouhlasí. Dále uvedl, že k němu přišly dvě pracovnice, nevěděl, o koho jde, vyplnily nějaký formulář. Má za to, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, čímž došlo k porušení ustanovení § 25 odst. 3 ZSS i ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a nahradil žalobci náklady řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval předmět řízení a dále uvedl, že v odvolacím řízení bylo zvládání životních potřeb žalobce posuzováno posudkovou komisí MPSV ve složení posudkového lékaře a neurologa. Byla zohledněna veškerá zdravotní dokumentace žalobce, který osobně vyšetřen nebyl, neboť dle konstatování PK tato měla dostatek podkladů pro posouzení jeho zdravotního stavu. Nadto si PK vyžádala sociální šetření v domácnosti žalobce zaměřené zejména na dosud zvládané potřeby komunikace a orientace. PK se vyjádřila k dosud nezvládaným potřebám stejně jako posudkový lékař v prvním stupni. Dále se podrobně zabývala zvládáním komunikace, zejména s ohledem na sníženou hybnost rukou. Písemnou komunikaci žalobce zvládal s obtížemi, ale v přijatelném standardu, byl schopen se podepsat, napsat krátkou zprávu tiskacím písmem a komunikovat mobilním telefonem. K potřebě orientace PK uvedla, že žalobce nemá postižení sluchu ani zraku, pro které by nezvládal orientaci. PK dále konstatovala, že žalobce je orientován časem, místem i osobami. Potřebu orientace a komunikace PK hodnotila vzhledem k psychiatrickým zprávám o úzkostné poruše s

obsedantně kompulsivní symptomatikou s tím, že toto onemocnění zvládání orientace a komunikace nenarušuje. K namítanému zhoršení zdravotního stavu žalovaný uvedl, že zhoršení je patrné u zvládání potřeb, které byly uznány (zejména v důsledku zhoršené mobility a schopnosti sebeobsluhy). K žalobní námitce nezohlednění skutečného zdravotního stavu a skutečnosti, že žalobce nebyl vyšetřen PK, žalovaný uvedl, že vyšetření není třeba, pokud PK dospěje k závěru, že podkladová dokumentace je dostačující k tomu, aby mohla zvládání jednotlivých potřeb posoudit. Osobní vyšetření není povinným důkazem a jeho neprovedení samo o sobě není vadou řízení, je-li dokumentace k posouzení dostačující, což v případě žalobce bylo splněno. K dalšímu žalobnímu tvrzení žalovaný uvedl, že z protokolu o provedeném sociálním šetření ze dne 20. 2. 2015 vyplývá, že mu byly přítomni žalobce i jeho matka, oba protokol podepsali, sociální pracovníce si s žalobcem sjednaly termín návštěvy telefonicky. Rozhovoru se sociálními pracovníci se aktivně účastnil jak žalobce, tak jeho matka. Tvrzení žalobce o tom, že nevěděl o koho jde, tak není na místě. Podle žalovaného byl zdravotní stav žalobce hodnocen velmi pečlivě, s důrazem na hodnocení potřeb dosud zvládaných, bylo učiněno opakované sociální šetření, posudek PK je přesvědčivý a úplný, jenž je s to být podkladem pro rozhodnutí ve věci. Navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl. Souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání.

V replice na vyjádření žalovaného žalobce prostřednictvím své zástupkyně uvedl, že sociální pracovníce nechtěly vidět jizvy žalobce po operaci kolen ani jeho ruce, na nichž nejsou vůbec žádné svaly. Má za to, že jeho zdravotní stav nebyl hodnocen pečlivě, jak uvádí žalovaný. Žalobce trpí spinální svalovou atrofií, nejedná se o svalovou slabost, jak uvádí žalovaný, to je podstatný rozdíl. Žalobce dále rozporuje tvrzení žalovaného ohledně zvládání životní potřeby orientace. Zástupkyně žalobce (jeho matka) k tomu uvedla, že se jí žalobce „desetkrát ptá, kde vůbec je, nemůže usnout, pořád přemýšlí o tom, kde je, kdyby nebyly léky, tak už mu to tak lezlo na nervy, že by spáchal sebevraždu.“ Mobilní telefon neovládá, ruce se mu klepou, maximálně přijme hovor jako hlasitý, telefon si nedá k uchu, protože nemá sílu, nemůže zvednout ruce. Dále uvedla, že žalobce se nemůže k soudu osobně dostavit, protože je pro ni náročné ho tahat a zvedat.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání za výslovného souhlasu žalovaného a presumovaného souhlasu žalobce v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., kdy na výzvu krajského soudu žalobce nevyjádřil ve stanovené lhůtě s takovým postupem výslovný nesouhlas, a proto se má podle citovaného ustanovení za to, že s takovým postupem souhlasí.

V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předložených správních spisů prvoinstančního a odvolacího správního orgánu a ověřil z nich následující rozhodné skutečnosti:

1) Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno podáním návrhu na změnu výše priznaného příspěvku na péči dnem 3. 11. 2014.

2) Úřad práce ČR - krajská pobočka v Hradci Králové, kontaktní pracoviště Nové Město nad Metují (dále jen „úřad práce“) provedl dne 13. 11. 2014 sociální šetření v místě bydliště žalobce (v souladu s § 25 odst. 1 ZSS), které je jedním z podkladů pro posouzení stupně závislosti lékařem posudkové služby okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „LPS OSSZ“). Podle písemného záznamu o sociálním šetření je k žalobcem sporované životní potřebě orientace uvedeno: je orientovaný, komunikativní; k životní potřebě komunikace nic uvedeno není.

3) V posudku LPS OSSZ Náchod ze dne 29. 12. 2014 je uvedeno, že při posouzení zdravotního stavu žalobce lékařka OSSZ vycházela ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře – J. P. ze dne 8. 12. 2014 a dalších odborných nálezů- neurologické vyšetření Š. ze dne 21. 8. 2014, propouštěcí zpráva z ortopedie Náchod H. ze dne 17. 7. 2014 a výsledků sociálního šetření ze dne 13.1.2014 se skutkovým zjištěním, že u žalobce byla zjištěna: spinální svalová atrofie Kugelberg-Welander s postupnou progresí a kvadraparesou, stav po kominutivní zlomenině paty vlevo - 2011/8 a vpravo - 2014/7, stav po těžké distorzi hlezna - 2004. V posudkovém zhodnocení je uvedeno, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav u 41letého muže s těžkým neurologickým postižením - spinální atrofií s kvadraparesou s převahou na DK. Samostatně je nepohyblivý, orientace je správná, je bez fatické poruchy, komunikuje. Sám se nají, ale jídlo musí být nakrájené, neobleče se, hygienu nezvládá, WC rozezná, má instalováno zvedací zařízení, v noci používá „bažanta“. Zdraví, aktivity a domácnost nezvládá. V posudkovém výroku je uvedeno, že se jedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), která není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb. Žalobce potřeboval z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby při osmi základních životních potřebách posuzovaných podle § 9 odst. 1 ZSS: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

4) Úřad práce na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 20. 1. 2015 rozhodnutí, č. j. 808/2015/NME, kterým zamítl návrh žalobce na změnu výše přiznaného příspěvku na péči s tím, že příspěvek na péči bude nadále poskytován v původní výši 8 000 Kč měsíčně.

5) Uvedené prvoinstanční rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, v němž nesouhlasil s uvedeným posouzením.

6) Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí úřadu práce. V odůvodnění odkázal na posudek PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 23. 3. 2015, který byl k žádosti žalovaného vypracován pro účely odvolacího řízení. Podle závěru citovaného posudku k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobce nebyl schopen zvládat 8 základních životních potřeb: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost (ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 ZSS), což odpovídá stupni závislosti III (těžká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. c) ZSS. PK při svém posouzení vycházela z posudkového spisu OSSZ Náchod, ze spisu odvolacího orgánu, ze zdravotní dokumentace ošetřujícího praktického lékaře – J. P., lékařského

nálezu doloženého zástupkyní žalobce k jednání PK (J. M., zprávy ze dne 5. 3. a 17. 3. 2015), z výsledků sociálního šetření ze dne 13. 11. 2014 a nového sociálního šetření provedeného z podnětu PK odvolacím orgánem dne 20. 2. 2015. V protokolu z tohoto nového sociálního šetření je uvedeno, že žalobce byl odvolacím orgánem telefonicky kontaktován za účelem sjednání termínu provedení sociálního šetření, telefonní hovor přijal, hovořil srozumitelně. V průběhu sociálního šetření byl v poloze v polosedě, podepřený na lůžku, stisk ruky byl slabší. Dále popsán rozsah schopnosti péče o vlastní osobu – stravování, pitný režim, osobní hygiena, mobilita, oblékání, ošetrovatelská péče; výdělečná činnost, domácí aktivita; rodinné vztahy; sociální vztahový rámec - kontakty udržuje prostřednictvím telefonu, volá, ale SMS zprávy nepíše, klepou se mu ruce, napíše krátkou zprávu tiskacím písmem, využívá spíše telefon; domácnost; prostředí-charakter bydlení. Žalobce nebyl vlastnímu jednání PK přítomen, neboť PK považovala podkladovou dokumentaci za dostatečnou k projednání v nepřítomnosti žalobce a k přijetí posudkového závěru. PK odůvodnila, že objektivně je žalobce plně orientován. Byl schopen s pracovníci komunikovat mobilním telefonem, podepsal se, tíže postižení rukou mu umožňuje zvládnout písemnou komunikaci, využívat běžné komunikační prostředky. Nově doložené psychiatrické nálezy dokládají léčbu úzkostné poruchy s dominující obsedantně kompulsivní symptomatikou, které nemají posudkově významný vliv na zvládání základních potřeb orientace a komunikace. PK dospěla ke stejnému posudkovému závěru jako lékař LPS OSSZ Náchod, že žalobce nezvládá 8 základních životních potřeb a v souladu s § 8 odst. 2 písm. c) ZSS se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), tento stav byl i ke dni 3. 11. 2014.

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba je d ů v o d n á**.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:

Podle § 7 odst. 1 a 2 ZSS se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Podle § 8 odst. 2 ZSS se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle § 9 odst. 1 ZSS se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Podle § 25 odst. 2 ZSS Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření provádí sociální pracovník. Podle § 25 odst. 3 ZSS při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Krajský soud konstatuje, že zdravotní stav žalobce pro účely poskytování příspěvku na péči byl posouzen jednotlivými posudkovými orgány, jak je uvedeno výše. Žalobce však s provedeným hodnocením a posouzením nesouhlasí. V žalobě namítal, že není schopen bez pomoci jiné osoby zvládat životní potřeby: b) orientace a c) komunikace.

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby stanoví příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kde v písm. b) je potřeba orientace vymezena jako „stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat“.

Základní životní potřeba komunikace je v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., v písm. c) vymezena jako „stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.“

Podle § 1 odst. 4 vyhlášky 505/2006 Sb., se za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.

Podle ustanovení § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Po provedeném přezkumném řízení není zřejmé, jak posudková komise dospěla k závěru, že žalobce zvládá jednotlivé dílčí aktivity potřeby komunikace a orientace popsané v příloze č. 1 cit. vyhlášky. Krajský soud poukazuje na to, že

podle „staršího“ posudku OSSZ Náchod ze dne 26. 7. 2010, č. j. LPS/2010/2611-NA_CSS (který je součástí správního spisu), žalobce samostatně nezvládal úkon péče o vlastní osobu „orientace v přirozeném prostředí“ (zvládá s dohledem) a úkon soběstačnosti „orientace vůči jiným fyzickým osobám, v čase a mimo přirozené prostředí“ (zvládá s pomocí). Přestože kritéria posuzování stupně závislosti byla jiná v době vypracování staršího posudku, posudková komise, ale předtím i lékař OSSZ měli zdůvodnit, proč se od závěru obsaženého ve starším posudku odchýlili. PK však pouze převzala závěr vyslovený lékařem OSSZ. Ač žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že nové sociální šetření (ze dne 20. 2. 2015) mělo být zaměřené zejména na dosud zvládané potřeby komunikace a orientace, je soud nucen konstatovat, že vlastní zjištění ohledně těchto potřeb je z pohledu ustanovení § 2a vyhl. č. 505/2006 Sb. a přílohy č. 1 k citované vyhlášce nedostatečné. Není zřejmé, zda sociální pracovníce prakticky zjistily, zda je žalobce schopen psát a používat běžné komunikační prostředky, zda byla provedena zkouška možnosti samostatně používat např. mobilní telefon. Dle tvrzení matky toho žalobce sám bez pomoci není schopen. V záznamu ze sociálního šetření je sice uvedeno, že žalobce byl telefonicky kontaktován, telefonní hovor přijal a hovořil, ale není zřejmé, zda tak učinil sám nebo s pomocí matky, když tato uvádí, že mobilní telefon neovládá, ruce se mu klepou, nemá sílu ho zvednout k uchu, maximálně přijme hovor jako hlasitý.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013 – 32 (všechny zde citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz) k ustanovení § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. uvedl, že „Pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb. rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.“ V nyní posuzované věci je pak závěr vyslovený lékařem OSSZ v jeho posudku ze dne 29. 12. 2014 ohledně životní potřeby orientace v rozporu s jeho starším posudkem ze dne 26. 7. 2010, bez bližšího vysvětlení změny učiněného závěru či podrobnějšího rozvedení jednotlivých dílčích aktivit této životní potřeby ve smyslu písm. b) přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb.

V rozsudku č. j. 4 Ads 68/2014-37 Nejvyšší správní soud uvedl, že v souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky. V nyní posuzované věci soud ke sporovaným životním potřebám orientace a komunikace posouzení jednotlivých dílčích aktivit dle cit. ustanovení posudkovou komisí postrádá. Krajský soud v této souvislosti poukazuje i na skutečnost, že žalobce nebyl přítomen jednání posudkové komise a nebyl jí přímo vyšetřen. Ač zákon neukládá přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem OSSZ a posudkovou komisí MPSV, v řízení o příspěvku na péči podle ZSS, by to mělo být pravidlem, od kterého se lze odchýlit pouze, pokud je možno vypracovat jednoznačný, úplný a přesvědčivý posudek na základě písemných podkladů; odklon od tohoto pravidla musí být náležitě odůvodněn (podle rozsudku Nejvyššího

správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č.j. 4 Ads 82/2011-44). Soud má za to, že vzhledem ke specifickým okolnostem daného případu, by pro učinění posudkového závěru byl takový postup na místě, neboť tvrzení matky, která o žalobce celodenně pečuje, k posouzení životní potřeby komunikace a orientace, je v rozporu se závěry posudkové komise, která žalobce osobně ani neviděla, jakož i v rozporu se závěry lékaře OSSZ. Nové sociální šetření, které uložila PK a které mělo být zaměřeno na zvládání životní potřeby orientace a komunikace bylo z pohledu výše citované právní úpravy nedostatečné (viz odůvodnění výše). Soud konstatuje, že v tomto hraničním případě, kdy při nezvládání byť jedné z dosud neuznaných životních potřeb, by se již jednalo o úplnou závislost ve stupni IV, je nezbytné jak sociální šetření, tak vlastní posouzení posudkovým orgánem ubírat cestou jasných odpovědí na zvládání jednotlivých dílčích aktivit životních potřeb vyjádřených pod písm. b) a c) přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., a to přehledným a přezkoumatelným způsobem, což se v řízení před žalovaným ani správním orgánem prvního stupně nestalo.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného včetně rozhodnutí, které mu předcházelo pro vady řízení podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. z důvodů uvedených v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Současně soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaný bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem. V dalším řízení bude třeba podstatným způsobem doplnit posudkové závěry, a to zejména tak, aby odpovídaly na námítky žalobce a bylo z nich zřejmé, z jakých důvodů žalobce ve světle kritérií daných zákonem o sociálních službách a vyhláškou zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby základní životní potřeby orientaci a komunikaci. Z důvodů výše uvedených je pak namístě, aby posouzení žalobce proběhlo v jeho přítomnosti. Dále bude žalovaný postupovat dle § 25 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce sice v doplnění žaloby uvedl, že žádá o přiznání nákladů řízení, tyto však nevyčíslil a podle obsahu spisu mu za situace, kdy soud rozhodoval bez nařízení jednání a žalobce nebyl zastoupen advokátem, žádné náklady řízení nevznikly, proto bylo rozhodnuto tak, jak je ve výroku II. rozsudku uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 26. ledna 2016

JUDr. Ivona Šubrtová, v. r.
samosoudkyně